

**ПЕДАГОГІЧНИЙ АЛЬМАНАХ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА»**

Збірник матеріалів

**V Всеукраїнської конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених**

(6 листопада 2025 року)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СІМЕЙНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ
ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

Збірник матеріалів
V Всеукраїнської конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Випуск 5
6 листопада 2025 року

Одеса
Видавництво ТОВ «Лерадрук»
2025 рік

Рекомендовано до друку Вченою радою університету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (протокол №5 від 30.10.2025).

Рецензенти:

Листопад О. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»;

Бабчук О. Г. – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології та педагогіки, Одеський державний університет внутрішніх справ.

Педагогічний альманах «Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія та практика»: збірник матеріалів V Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (6 листопада 2025 року). Одеса: Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2025. Вип. V. 284 с.

ISBN: 978-617-7768-55-4

Організаційний комітет:

Богуш А. М. – дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор (голова);

Сторож В. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології (заступник голови);

Кавиліна Г. К. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології (відповідальний секретар);

Булгакова О. Ю. – доктор психологічних наук, доцент, декан факультету дошкільної педагогіки та психології;

Тубичко Ю. О. – старший викладач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології.

Матеріали збірника відображають наукові дослідження і їх результати, здобуті в процесі науково-дослідної роботи студентів та молодих науковців, які навчаються у закладах вищої освіти України.

Відповідальність за зміст, точність цитат, прізвищ і представлених даних несе автор.

використання.....	81
<i>Начева Ю. В.</i> Літературні ігри як метод формування художньо-мовленнєвої компетенції у дітей передшкільного віку.....	87
<i>Скориход О. О.</i> Спільна діяльність дорослих і дітей як чинник формування позитивних взаємин у сім'ї....	93
<i>Хлань А. С.</i> Методика роботи з картинками з дітьми раннього віку.....	99
<i>Бабчук М. І., Христова Н. С.</i> Формування вольової регуляції в умовах індивідуальної спортивної діяльності....	104
<i>Шкурка О. В.</i> Методика організації фізкультурно-оздоровчої роботи в сучасному ЗДО.....	110
<i>Krymova N. O., Azarkina O. V.</i> The role of isotherapy in the formation of the emotional-volume sphere of elderly preschoolers.....	121
<i>Cojocari L.</i> Fundamente organizațional-pedagogice ale formării competenței profesionale a cadrelor didactice în educația pentru sănătate.....	128
<i>Ohrimenco (Boțan) A.</i> Percepții parentale privind utilizarea tehnologiei în copilăria timpurie: perspective educaționale pentru o mediere digitală conștientă.....	140

Розділ III. Особливості інклюзивних підходів

<i>Ковиліна В. Г., Кожемякіна В. В.</i> Ігрові методи у психологічній корекції комунікативних труднощів дітей старшого дошкільного віку із ЗПР.....	160
<i>Коргун Л. М.</i> Дослідження інклюзивної компетентності майбутніх вихователів.....	166
<i>Літовченко О. В., Лисименко А. Б.</i> Особливості розвитку довільної уваги у дітей із порушеннями мовлення.....	173
<i>Літовченко О. В., Роговець А. С.</i> Використання методів казкотерапії для розвитку мовлення у дітей дошкільного віку.....	181
<i>Парубська О. В.</i> Розвиток мовлення у дітей старшого дошкільного віку (на прикладі дітей з вадами слуху).....	189
<i>Krymova N. O., Zorochkina T. S.</i> The role of art-therapy in the formation of an inclusive educational envi-	

БДПУ, 2018. С. 81-82.

7. Попова І. І., Шевченко Т. В. Літературні ігри як метод формування умінь художньо-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку. *Theories of world science and technology implementation* : Abstracts of XVIII International Scientific and Practical Conference, Osaka, Japan. May 08 – 10, 2023. Р. 188-191.

СПІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДОРΟΣЛИХ І ДІТЕЙ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНИХ ВЗАЄМИН У СІМ'Ї

Магістрантка О. О. Скороход

Сім'я є основним осередком формування особистості, духовних і моральних засад людини. Саме у родині дитина вперше набуває досвіду спілкування, пізнає світ людських взаємин, відчуває любов, турботу та підтримку. У сучасних умовах, коли суспільство переживає динамічні зміни, проблема гармонізації родинних стосунків і виховання морально зрілої особистості набуває особливої актуальності. Одним із найважливіших чинників, що сприяють формуванню позитивних взаємин у сім'ї, є спільна діяльність дорослих і дітей, яка поєднує емоційну, виховну та соціальну функції [3].

Спільна діяльність – це не лише спосіб взаємодії, а й особливий вид стосунків, у яких реалізується співпраця, взаєморозуміння та взаємопідтримка. Вона є тим середовищем, де кожен член родини може проявити свої почуття, турботу, відповідальність і творчість. Для дитини спільна діяльність з дорослими це школа життя, у якій вона засвоює соціальні норми, вчиться спілкуватися, допомагати, розуміти інших і працювати в команді. Для дорослих це можливість краще пізнати свою дитину, відчути її потреби,

побачити її розвиток і внутрішній світ [4].

Позитивні взаємини у сім'ї формуються через постійний обмін емоціями, інформацією, спільними враженнями. Емоційна близькість, довіра, взаємоповага не можуть виникнути стихійно вони потребують часу, спільних переживань і досвіду взаємодії. Коли дорослі й діти разом проводять час, розв'язують завдання, беруть участь у спільних справах, між ними встановлюється особливий психологічний зв'язок, що ґрунтується на співпереживанні, турботі й взаємній відповідальності. Саме тому спільна діяльність виступає провідним чинником зміцнення родинних відносин.

У психології доведено, що спільна діяльність має величезний вплив на емоційний розвиток дитини. Вона сприяє формуванню таких важливих якостей, як доброзичливість, емпатія, почуття обов'язку, здатність співпрацювати. Під час спільної праці або гри дитина бачить приклад дорослого, наслідує його дії, переймає ставлення до праці, до інших людей. У спільній діяльності вона вчиться планувати свої дії, узгоджувати їх із діями інших, домовлятися, враховувати потреби й бажання близьких. Це створює підґрунтя для формування в майбутньому навичок соціальної взаємодії, які є основою гармонійного життя в суспільстві [2].

Для дорослого спільна діяльність із дитиною це не лише педагогічний інструмент, а й потужний виховний засіб. Вона допомагає зрозуміти психологічні особливості дитини, її інтереси, емоційний стан, рівень розвитку. Через спільну справу батьки можуть передати дитині власні цінності, моральні норми, культурні традиції. Психологи підкреслюють, що саме у спільній діяльності між батьками і дітьми виникають глибокі емоційні зв'язки, що забезпечують стабільність родинних відносин. Вона сприяє зниженню конфліктності, запобігає відчуженню між поколіннями, допомагає долати комунікативні бар'єри [5].

Форми спільної діяльності можуть бути різними: праця, гра, відпочинок, творчість, навчання. Участь дітей у сімейних справах має велике значення, адже вона формує у них почуття причетності до родинного життя, розвиває працелюбність і відповідальність. Коли дитина бере участь у приготуванні їжі, прибиранні, догляді за хатніми тваринами чи допомагає молодшим, вона не лише засвоює практичні навички, а й відчуває свою значущість. Така спільна діяльність стає джерелом позитивних емоцій, підвищує самооцінку, виховує вдячність і повагу до праці інших членів родини.

Важливим аспектом є також спільне дозвілля. Сімейні прогулянки, настільні ігри, читання книжок, перегляд фільмів або спільні подорожі створюють атмосферу радості та єднання. Під час таких моментів дитина відчуває любов і підтримку, а батьки задоволення від спілкування. У спільному дозвіллі формується культура спілкування, довіра, відкритість. Дослідники стверджують, що сім'ї, які мають спільні традиції дозвілля, відзначаються вищим рівнем психологічного благополуччя, стабільністю і гармонійністю стосунків [1].

Окремо варто наголосити на значенні спільної творчості. Творчість об'єднує дітей і дорослих, розвиває їхню уяву, креативність, здатність до співпереживання. Малювання, ліплення, виготовлення виробів, спільне створення свят чи домашніх вистав усе це дозволяє дитині розкривати свій потенціал, а дорослому бачити результати виховання. У творчій діяльності немає домінування однієї сторони тут панує партнерство, рівноправність, взаємоповага. Саме така взаємодія виховує в дитині самостійність, ініціативність і впевненість у собі.

Не менш важливою формою спільної діяльності є навчання. Коли батьки проявляють інтерес до шкільних справ дитини, допомагають у виконанні завдань, читають разом, відвідують музеї, театри чи виставки, у неї форму-

ється позитивне ставлення до знань, до праці, до пізнання світу. Спільне навчання створює можливість для обміну думками, розвитку критичного мислення, а головне стає джерелом емоційного контакту між поколіннями.

Велике значення мають сімейні традиції, які забезпечують спадкоємність поколінь і моральну цілісність родини. Спільне святкування важливих подій, збереження народних звичаїв, участь у добродійних акціях або сімейних ритуалах формують у дитини почуття належності до роду, гордість за сім'ю, прагнення підтримувати її єдність. Такі традиції стають символами любові й стабільності, особливо у періоди життєвих труднощів [6].

Психологічний вплив спільної діяльності на дитину проявляється через розвиток емоційної сфери, почуття безпеки та впевненості. Спільні справи допомагають долати страхи, знижують рівень тривожності, сприяють розвитку позитивного самоствалення. Дитина, яка відчуває себе потрібною і прийнятою, зростає більш емоційно стабільною, комунікабельною, відкритою до взаємодії з іншими. Для батьків же спільна діяльність дає змогу відчути свою значущість у житті дитини, підсилює почуття батьківської відповідальності й гордості за успіхи сина чи доньки.

Успішність спільної діяльності залежить від позиції дорослого. Якщо вона побудована на партнерстві, довірі й повазі, то стає ефективним виховним засобом. Важливо, щоб дорослий не домінував, а допомагав дитині виявляти ініціативу, самостійність, відчуття власної гідності. Коли батьки вислуховують думку дитини, враховують її інтереси, підтримують і схвалюють успіхи, це формує взаємну довіру. Дитина, відчуваючи повагу з боку дорослого, прагне відповідати очікуванням, бути щирою, відкритою, готовою до співпраці [7].

Сім'я, у якій практикується регулярна спільна діяльність, відзначається більшою згуртованістю, стабільністю, низьким рівнем конфліктності. Вона має позитивний емо-

ційний клімат, у якому діти почуваються захищеними й коханими. Така сім'я здатна протистояти зовнішнім труднощам, зберігаючи внутрішню гармонію. Навпаки, дефіцит спільної діяльності призводить до емоційної віддаленості, непорозуміння, втрати довіри.

Отже, спільна діяльність дорослих і дітей є необхідною умовою формування позитивних взаємин у родині. Вона об'єднує покоління, створює простір любові, взаєморозуміння й духовної єдності. Через спільну працю, гру, творчість і навчання дитина засвоює життєві цінності, розвиває моральні якості, вчиться співпрацювати, довіряти, допомагати. Саме спільна діяльність формує фундамент сімейного щастя, робить родину справжньою школою доброти, гуманізму та любові.

Позитивні стосунки у сім'ї не народжуються випадково вони є результатом щоденної спільної праці, терпіння, взаємної поваги і бажання бути разом. Коли батьки й діти об'єднані спільною справою, коли між ними панує взаєморозуміння, родина стає джерелом сили, духовності й радості. У цьому полягає головний сенс спільної діяльності не лише робити щось разом, а й бути разом, відчувати єдність і любов, які є основою щасливого життя кожної людини.

Отже, спільна діяльність дорослих і дітей виступає одним із найважливіших чинників формування позитивних взаємин у сім'ї, адже саме у процесі спільних справ народжується взаєморозуміння, довіра, любов і повага між поколіннями. Така діяльність сприяє не лише розвитку соціальної компетентності дитини, а й зміцненню емоційного зв'язку між батьками та дітьми. Спільна праця, дозволя, творчість чи навчання створюють умови для взаємного пізнання, розкриття індивідуальності кожного члена родини, формують почуття відповідальності, турботи, взаємодопомоги. У цих процесах дитина вчиться розуміти інших, проявляти ініціативу, емпатію, а дорослі підтримувати, довіряти й приймати дитину такою, якою вона є.

Родини, у яких практикується регулярна спільна діяльність, характеризуються більшою згуртованістю, стабільністю та позитивним емоційним кліматом. У таких сім'ях рідше виникають конфлікти, а члени родини відчують емоційну безпеку, взаємну підтримку і радість від спілкування. Саме через спільні дії формується духовна єдність поколінь, передаються моральні цінності, культурні традиції, зміцнюється сімейна ідентичність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О. П., Повалій Т. Л Соціологія дозвілля. Суми : Сумський державний університет, 2024. 129 с.
2. Галян О., Веретельник А. Соціальний контекст активності дітей дошкільного віку: теоретико-прикладні аспекти формування. *Молодий вчений*, 2020. № 8 (84). С. 17-21.
3. Демиденко Т. Спільна діяльність батьків і дітей – основа виховного потенціалу традиційної української родини. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота*. 2011. Вип. 21. С. 47-49.
4. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
5. Захарова Є. І. Дослідження особливостей емоційного боку дитячої батьківської взаємодії. *Психолог в дитячому саду*. 2018. № 1. С. 9-17.
6. Опанасенко Л.А., Дрозд О.В. Психологічні аспекти впливу сімейних традицій на професійне становлення особистості. *Габітус*. 2022. Вип. 36. С. 201-206.
7. Федорчук П. Вплив сімейного виховання на формування особистості дитини. *Вісник Львівського університету*. Серія психологічні науки. 2020. Вип. 6. С. 10–15.

Збірник матеріалів
V Всеукраїнської конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Випуск 5

6 листопада 2025 року

Виготовлено з готового оригінал-макету
Технічне редагування матеріалів збірника – О.І. Кисельова.

Підписано до друку 03.11.2025 р. Папір офсетний. Формат 60×90/16.
Гарнітура «Times New Roman». Ум.-друк. арк. 17,8.
Тираж 300 прим. Зам. № 37.

Видавництво ТОВ «Лерадрук»
Свідоцтво ДК № 2645 від 11.10.2006 р.
м. Роздільна, вул. Європейська, 44.
E-mail: leradruk@gmail.com